

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 07.05.2012
Sayı: 398

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tiyatroyu ülkenin her köşesinde geniş halk kitleleriyle buluşturan, sanatın gelişmesine her alanda büyük katkı sağlayan, uzun yıllardır başarıyla hizmet veren Devlet Tiyatrolarının yaşadığı sorunların saptanması, Devlet Tiyatrolarının dünyadaki diğer örnekleriyle karşılaştırılması, tiyatro sanatçılarının sorunlarının araştırılması, var olan sorunlara etkin ve kalıcı çözümler bulunması amacıyla Anayasa'mızın 98, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Atilla Kart
Konya M.V.

Dr. Sarpın Tanrıhan
R. K. Tanrıhan
İstanbul M.V.

R. Kerim ÖZKAN
Bilecik M.V.

Yamuk Harutyan
Balıkesir M.V.

Ömer Şah ALDAN
Muğla M.V.

Rizaturmen
İzmir M.V.

Müslim SAKI
İstanbul M.V.

B. Süleyman Batum
Sakarya M.V.

Turgut Ozbek
Kırklareli M.V.

Aylin NAZLIKA
Ankara Milletvekili

Dr. Mehmet Şahin
Gaziantep M.V.

Mahmut Tazel
Tatvan M.V.

Ahmet TUPTAS
Ağrı M.V.

Ali İhsan Köktürk
Zeytinli M.V.

GEREKÇE

Devlet Tiyatroları, Cumhuriyet'in en önemli kazanımlarından biridir. Ülkemizde tiyatronun çağdaş bir sanata dönüşmesinin temelleri 1927 yılında Muhsin Ertuğrul'un Darülbedayi'yi kurmasıyla atılmıştır. Darülbedayi'deki gelişmelerin ardından Ankara Devlet Konservatuvarı açılmış ve 1949 yılında Devlet Tiyatroları resmen kurulmuştur.

1950'lerde tiyatronun yaygınlaştırılması, daha fazla izleyiciye ulaştırılması için devlet eliyle çabalar gösterilmiştir. Kasabalara ve köylere turneler düzenlemiş, tiyatro için uygun salon olmadığında, bazen düğün salonlarında bazen köy meydanlarında perdelerini açmıştır. 1960'lar ise tiyatro edebiyatı için parlak bir dönem olmuştur. Siyasal, ekonomik, kültürel açılardan önemli bir bilinçlenme aşamasının yaşandığı bu dönemde tiyatro, işçi ve köylü kesiminin sorunlarına eğilmiştir. 1970'lerde politik tiyatro üstünde durulmuştur. Bu dönemde sık sık yerli ve yabancı siyasal-belgesel oyunlar sahnelenmiştir. Bugün Devlet Tiyatroları, 13 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Antalya, Trabzon, Konya, Sivas, Diyarbakır, Van, Erzurum, Gaziantep) yaklaşık 30 sahneye sahiptir.

Devlet Tiyatrolarının misyonu kurulduğu yıldan itibaren genç yazarları teşvik etmek ve çağdaş eserlerin yanı sıra prodüksiyonu zor ve pahalı olan klasikleri halkla buluşturmak olmuştur. Devlet Tiyatrolarının 63 yıllık geçmişi, birikimi ve deneyimli kadroları aynı zamanda Cumhuriyet Türkiye'si'nin kültürel hafızasıdır.

Sanat, bir toplumu ileriye taşıyan, estetik duygusunu ve görsel algısını geliştiren en önemli unsurdur. Aynı zamanda sanat toplumun aynasıdır; toplumun sesini, sorunlarını, taleplerini dile getirmektedir. Devlet Tiyatroları, perdelerini açtığı her yerde halkın sanatla buluşmasını sağlamaktadır.

Son yıllarda iktidar, sanat üzerinden eleştirel olmaktan çok baskıcı bir söylemle konuşmaktadır. İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları Yönetmeliği'nde yapılan değişikliklerle başlayan ve son olarak Devlet Tiyatroları'nın özelleştirilmesi yönünde yapılan açıklamalar kaygı verici bir boyuta ulaşmıştır. Avrupa'nın kasaba ölçekli kentlerinde dahi opera, tiyatro, bale salonlarına rastlanmaktadır ki bu da devlet desteğinin olduğunu göstermektedir. Hiç şüphesiz; pahalı yapımların ülkenin her köşesindeki yurttaşla ulaşması için devlet desteği çok önemlidir. Burada bahsi geçen "devlet desteği"; mevcut iktidarların sanat üzerinde bir baskı kurması anlamına gelmemektedir.

Sanata devlet desteği Avrupa'da kurumsallaşmış yapılar aracılığıyla yapılmaktadır. İngiltere'de sanat; kazanılmış gelirler, devlet yardımı, özel bağışlar ve sponsorluklar aracılığıyla finanse edilmektedir. Devlet sanatı desteklemek için bir kurum oluşturmuştur, fakat kuruma müdahale etmemektedir. İtalya'da ise sanata ilişkin yetkiler, devlet, bölgeler, il idareleri ve belediyeler arasında paylaşılmaktadır. Toplam mali desteğin yarısı ise devlet tarafından karşılanmaktadır. Bu örneklerle bakıldığında devletin sanata desteğinin sadece ülkemize ilişkin olmadığı görülecektir.

Devlet Tiyatroları açısından sanatsal özgürlüğün ve mali esnekliğin sağlanması son derece önemlidir. Devlet Tiyatrolarının mevcut durumunda yapılması gereken değişiklikler iktidarın değil, Devlet Tiyatrosu yöneticileri, sanatçılar, kültür sanat dernekleri ve meslek birlikleri ile birlikte alınması gereken kararlardır.

